

Aan de Staatssecretaris van
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Nassaulaan 6
2514 JS Den Haag

Telefoon: 070 310 00 00
Fax: 070 356 14 74
secretariaat@onderwijsraad.nl
www.onderwijsraad.nl

Ons kenmerk
20100162/986

Contactpersoon

Plaats/datum
Den Haag, 6 juli 2010

Uw kenmerk
WJZ/192482 (4835)

Doorkiesnummer

Onderwerp
Advies diplomaregister

Mevrouw de staatssecretaris,

In uw brief van 15 maart 2010 hebt u de Onderwijsraad gevraagd advies uit te brengen over het voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet op het onderwijstoezicht in verband met de instelling van het diploma-register voor het hoger onderwijs, het beroepsonderwijs, het voortgezet (algemeen volwassenen)onderwijs, NT2 en inburgering. Met genoegen gaat hij op uw verzoek in.

Dit advies heeft betrekking op de versie van het wetsvoorstel die de raad op 23 juni 2010 heeft ontvangen. Daarin zijn de resultaten van de internetconsultatie en het advies van het College Bescherming Persoonsgegevens verwerkt.

Vooraf constateert de raad dat in de memorie van toelichting (verder mvt) de draagvlakparagraaf nog onvolledig is. Er wordt (nog) niet ingegaan op opvattingen van drie sectororganisaties uit het onderwijs, de studentenbonden en de werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB Nederland. De raad plaatst hierbij de kanttekening dat het in het algemeen voor een evenwichtig eindoordeel van belang is dat hij als finaal adviesorgaan beschikt over een volledig wetsvoorstel met een navenante mvt. Nu hem echter van de kant van uw ministerie is meegedeeld dat deze belanghebbenden zich in bestuurlijke overleggen positief hebben opgesteld ten aanzien van de invoering van het voorgestane register, acht hij zich in dit specifieke geval voldoende geïnformeerd om dit advies uit te brengen. Overweging hierbij is wel dat hij, zoals verderop zal blijken, hecht aan een spoedige operationalisering van het diplomaregister.

Centraal, landelijk register

De raad staat positief tegenover uw voornemen te komen tot een centraal, landelijk diplomaregister dat digitaal diplomagegevens ontsluit, om redenen die in de mvt staan genoemd: duidelijkheid, toegankelijkheid, betrouwbaarheid en efficiëntie. Hij vindt het een goede zaak dat de overheid hier haar verantwoordelijkheid neemt. Op basis van de genoemde redenen verdient de voorgenomen opzet de voorkeur boven meerdere decentraal belegde, al dan niet digitale registers, bijvoorbeeld per onderwijssector of per school of instelling. Dit laat uiteraard onverlet dat de scholen en instellingen eigenaar blijven van de diplomagegevens en, in het verlengde daarvan, het recht behouden zelf diplomagegevens te verstrekken. De raad neemt enerzijds aan dat zich een zodanige praktijk zal ontwikkelen dat geïnteresseerden zich binnen de randvoorwaarden van deze wet tot het centrale register zullen wenden. Niettemin blijft anderzijds de weg naar de school of instelling open. De kans bestaat dan dat het functioneren van het centrale register wordt ondermijnd doordat voor deze decentrale registers de regels van het centrale register niet van toepassing zijn. Voorstelbaar is volgens de raad dat wettelijk

wordt geregeld dat scholen of instellingen alleen gegevens mogen verschaffen op basis van een intern reglement dat ten minste regels bevat die overeenkomen met de regels voor het centrale register.

Doelstellingen

Ook in de doelstellingen zoals deze in de mvt zijn geformuleerd, kan de raad zich vinden. Hij benadrukt in dit verband in het bijzonder het belang van het bieden van helderheid over wat erkende diploma's zijn. Het diploma-register moet er, aldus de mvt, voor zorgen dat de echtheid van diplomagegevens op een betrouwbare, duidelijke en efficiënte wijze kan worden gecontroleerd. Ook het bestrijden van diplomafraude is een belangrijk doel ondanks het feit dat de exacte omvang ervan niet bekend is. Genoemde onderwerpen hebben overigens reeds zijn aandacht in het kader van de voorbereiding van zijn advies over de waarde van diploma's, dat hij in de tweede helft van dit jaar zal uitbrengen naar aanleiding van een adviesvraag van de Tweede Kamer.

Specifieke diplomagegevens

Het voorgestelde artikel 24o lid 2 bevat de specifieke diplomagegevens die in het register zullen worden opgenomen. De raad vindt het van belang dat de gegevens van dien aard zijn dat ze geschikt zijn voor onderzoeksdoeleinden. Hij suggereert u dit aspect bij de nadere overwegingen over dit wetsvoorstel te betrekken.

Wat de informatiewaarde van het register in het algemeen betreft, staat de raad positief tegenover het voornemen de naam te vermelden van de school of de instelling die het diploma of getuigschrift heeft afgegeven. Dit blijkt uit tabel 1 van de mvt. Het is immers aannemelijk dat in de toekomst sprake zal zijn van een toenemende (profiel)differentiatie tussen scholen en instellingen. In artikel 24o staat echter de naam van de school of de instelling niet expliciet genoemd als specifiek diplomagegeven. De raad adviseert deze nuttige aanvulling alsnog aan te brengen.

Wat specifiek het hoger onderwijs betreft, is een verdere aanvulling van gegevens mogelijk nu daar sprake is van een gevestigd accreditatiesysteem. De raad stelt voor dat, als volgens de NVAO sprake was of is van een opleiding van 'bijzondere kwaliteit' wat betreft enig facet, dit oordeel wordt vermeld bij het desbetreffende getuigschrift.

Urgentie

De raad is zich bewust van de urgentie. De bestaande wetgeving biedt onvoldoende waarborgen voor een betrouwbare en snelle procedure voor het toetsen van de juistheid van diplomagegevens. Hij is dan ook van mening dat er snel een voorziening moet worden getroffen en heeft er daarom begrip voor dat, mede gezien de noodzaak van ontwikkeling van een sluitende methode om de hoogst mogelijke graad van betrouwbaarheid te garanderen, voorrang wordt gegeven aan de ontsluiting van diplomagegevens van het bekostigde onderwijs.

Pas later zullen, zo is het streven, de diplomagegevens van het van overheidswege erkende of aangewezen onderwijs worden ontsloten. De mvt geeft daarbij als reden dat bij dit onderwijs "de hoogst mogelijke graad van betrouwbaarheid (nog) niet is bereikt". Als dit een correcte weergave van de werkelijkheid is, dient de mvt volgens de raad wél een toelichting op deze stellingname te bevatten. De raad hecht er in dit verband aan het belang te onderstrepen van opname van diploma's van dat onderwijs in het register. Aan de haast om een register tot stand te brengen, dient dan ook een gerichte inspanning te worden gekoppeld om, zodra de omstandigheden zich daarvoor lenen, de totstandkoming van een daartoe noodzakelijke wetswijziging te bevorderen.

Ons kenmerk
201000162/986

Pagina
3/3

In aanvulling hierop zou overwogen kunnen worden te zijner tijd het gestandaardiseerde diplomasupplement in het register op te nemen. Dat geldt voor het hoger onderwijs, maar ook voor het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs zodra het diplomasupplement in deze sectoren is geoperationaliseerd. Ook hierdoor zal de informatiewaarde van het register aanzienlijk kunnen toenemen.

In reactie op een van de uitkomsten van de internetconsultatie, namelijk een pleidooi inzake het diploma-supplement dat wat betreft het hoger onderwijs vergelijkbaar is met dat van de raad, stelt de mvt in paragraaf 8 dat u "in deze fase niet (wil) overgaan tot toevoeging van het diplomasupplement aan de gegevensset en het diplomaregister". Vanuit het streven naar een snelle invoering van het register heeft de raad hier begrip voor. Dat geldt echter niet voor de overige argumentatie die naar zijn mening tekortschiet. De raad geeft in u overweging deze passages te schrappen.

Het zojuist betoonde begrip neemt niet weg dat de raad teleurgesteld is over de defensieve toonzetting in bovenvermeld citaat ten aanzien van opnemng van een operationeel diplomasupplement van hoger onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet onderwijs. Weliswaar kan daaruit worden afgeleid dat u positief staat tegenover de gedachte, maar de raad vindt een expliciete uitspraak daarover aan te bevelen.

Complexe operatie

De beoogde centrale, landelijke aanpak betekent een ingewikkelde en omvangrijke operatie, zeker gelet op de enorme variatie aan diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten. De zwaarte van een correcte en eenduidige verwerking van de gegevens moet dan ook niet worden onderschat. Het verdient aanbeveling ten behoeve van de implementatie te rade te gaan bij vergelijkbare organisaties in andere landen. De mvt maakt kort melding van ervaringen in andere landen. Gaat het er hier om te vermelden dat in andere landen eveneens aan dit thema wordt gewerkt of is het de bedoeling hier lering uit te trekken? De raad zou voorstander zijn van het laatste en het zou goed zijn als de mvt een korte evaluatie van de buitenlandse ervaringen bevat in relatie tot de keuzen die in het wetsvoorstel worden gemaakt.

Conclusie

De raad vertrouwt er ten slotte op dat complexiteit van deze operatie in al haar facetten is overwogen bij de vastlegging van het streven de gehele wet in werking te laten treden op 1 januari 2012.

Afrondend geeft de raad u in overweging de indiening van het wetsvoorstel te bevorderen, met inachtneming van zijn opmerkingen in dit advies. In het bijzonder vraagt hij aandacht voor uitbreiding van de informatiewaarde van het register, voor de te stellen eisen aan het functioneren van de school- en instellingsregisters en voor een uitgebreidere toelichting in de mvt op enkele onderdelen zoals in dit advies aangegeven.

Met beleefde groet,

Prof.dr. A.M.L. van Wieringen
Voorzitter

Drs. A. van der Rest
Secretaris